

Нападаючы на адыходзячы ў нябый заходні каленілізм, камуністычныя верхаводы станоўчы адкідаюць факт існавання савецкага каленілізму. Таму паспрабуем адказаць на пытанье — ці існуе савецкі каленілізм.

ІМПЕРЫАЛІСТЫЧНЫЯ ЗАВАЁВЫ

Глянем, як абазначаеца каленілізм у савецкай літаратуре, пасля пастрабуем прыстасаваць гэтае абазначэнне да дзеяніяў савецкага ўраду ў нацыянальных рэспублікаў Савецкага Саюзу.

«Каленіямі — чытаем у «Вялікай Савецкай Энцыклапедыі», — зьяўляюча краіны, якія знаходзіцца пад уладай якой-небудзь дзяржавы і пазбаўленыя дзяржаўнага суверэнітэту. У больш шырокім сэнсе, — дадае тая-ж «Вялікай Савецкай Энцыклапедыі», — каленіямі зьяўляюча краіны, пазбаўленыя палітычнай і эканамічнай самастойнасці».

Аднай з першых умоваў, пры якіх краіна ператвараеца ў каленію, зьяўляеца захоп іншай дзяржавай. Гэта ў здарылася з тэрыторыямі ціперашніх савецкіх саюзных рэспублік, якія на паперы зьяўляючыя сувэрэнным, а ў запраўднасці знаходзіцца ў поўнай каленілізной залежнасці ад цэнтральнага ўраду. Прыгладае гісторычны факты. Расейская імперыя, створаная ў вініку экспансіі Маскоўскага княства ў пэрыяд, пачынаючы ад XVI стагоддзя ѹ канчычаючы XIX стагоддзем, пасля кастрычніцкай рэвалюцыі распалася, падобна як Аўстра-Вугорская імперыя. На заходніх ускраінах імперыі, Украіна й Беларусь, а таксама краіны Прыбалтыкі склікале сваё ўстаноўчыя сходы й абвесьцілі сваё краіны незалежнымі дэмократычнымі рэспублікамі.

На Паўночным Каўказе была абвешчаная незалежнасць Паўночнага Каўказскага Рэспублікі. У Закаўказзіі была створаная Федэральная Закаўказскага Рэспублікай, якая ў канчыльному выніку прывяла да стварэння асобных незалежных дэмократычных рэспублік — Грузійской, Армянскай і Азэрбайджанскай. У съежжані 1917 году Туркестан абвесьціў сябе аўтаномным; Казахстан таксама абвесьціў свою незалежнасць. У Уфе быўла абвешчаная Цюрк-Татарская рэспубліка Ідель-Урал. Бухарская й Хівінскае ханствы, якія знаходзіліся пад прыэкстаратам Расейскай імперыі, абвесьціў сябе незалежнасць. У Феўляма абвесьціў сваю незалежную дзяржаву Крымскія Татары.

Але незалежнасць існаванье ўсіх гэтых новых дзяржаваў было кароткасцю. На зъмену царскаму традыцыйнаму імперыялізму звязаўся новы камуністычны імперыялізм, які спалучыў у сабе рысы традыцыйнага імперыялізму царскай Расейі з асаблівасцямі, уласцівымі новаму тыпу каленілізму. Паступова ўсе дзяржавы, якія сталіся краінамі манакультуры. У якасці прыкладу Энцыклапедыя падае Эгіпта 1953 году, калі, паводле цвердження гэтай энцыклапедыі, 80 працэнтаў экспарту ў гэтай краіне складала бавоўна, 1 вось, паводле савецкага азбічнання аднабакове разъвіццё прымесловасці зьяўляеца аднай з харэктэрных рысаў усіх каленію. У запраўднасці, гэтае асаблівасць каленію ў першую чаргу падхадзіць да нацыянальных рэспублік Савецкага Саюзу, якія знаходзіцца ў каленілізной эканамічнай залежнасці ад цэнтральнага каленілізму.

Экономіка гэтых так званых «сувэрэнных» саюзных і аўтаномных рэспублік СССР падпрадкаўана плянаваным кірункутвом маскоўскага цэнтра на шкоду ўсебаковаму разъвіццю гаспадаркі. У запраўднасці, гэтае асаблівасць каленію ў першую чаргу падхадзіць да нацыянальных рэспублік Савецкага Саюзу, якія знаходзіцца ў каленілізной эканамічнай залежнасці ад цэнтральнага каленілізму.

Приклады далёка ходзіць на трэба. Гэтак, напрыклад, туркестанская рэспублікі Узбекістан і Таджыкістан ператвораны ў савецкія каленіи вытворчасці бавоўны. Вырошчваныя бавоўныя стала манакультурой у іхніх гаспадардышах амаль зусім выциснула збожжавыя культуры й вырошчваныя рыжу. А гэтыя культуры неабходныя для ўсебаковага їх самастойнага эканамічнага разъвіцця гэтых краін. У вагульнай прадукцыі бавоўныя вырошчванай у СССР, удельная вага бавоўны, вырошчванай у Туркестане складае 90-92 працэнты. Туркестан, такім чынам, ператвораны ў каленію бавоўны.

Возьмем прыклад Беларусі. Сельскай гаспадарцы Беларусі маскоўским цэнтрам плянаваным наўкі даўдзявацца аднабакове заданыне вырошчваныя што раз большай колькасці лёну, які для перапрацоўкі й выкарыстанні амаль цалкам вывозіцца ў індустрыяльныя цэнтры РСФСР. Чым, калі не каленіяль-

4-ая Сустрэча Беларусаў Паўночнае Амэрыкі

(Заканчэнне з 3-й бачыны)

ца, — мы шляхам нутранае нацыянальнае працы й арганізацыйнага грамадзка-га жыцця павінны ўзмацняць наша нацыянальныя патэнцыялі і ўсьцяж гартаваць нашыя сілы дзеля цяперашніх будучас нацыянальна-вызвольных дзея-насці, а з другога боку мы павінны сярод чужынцаў пралагаўцаць нашыя вызвольныя ідэалы, папулярызаваць імя Беларусі ўздыбаўца прыхільнікаў для нашіх вызвольных спрэв. Шмат чаго ўжо ў гэтым кірунку зроблены, але бываць астаетца яшчэ больш. Тому было-б вялікім праступкам, калі-б мы замкну-ліся ў цесным коле асабістых зацікаўленыяў і паддаліся гарачкавай пагоні за даларам, бы нашам паняволенам Бацькаўшчына ўскладае на нас іншыя аба-вязкі — абавязкі служжнія ёй».

Пасыяя гэтага выступіў з прамовай старшыня Галоўнай Управы БАЗА сп. К. Мерляк, які нарыйсаваў галоўную мэты палітычнай дзейнасці беларуское эміграцыі ў ЗША й Канадзе. Ён падчыркнуў: «Наших галоўных прынцыпам у дзейнасці будуть прынцып ўстаноўлены Кантрэсавай Рэзоляцыяй 1959 году і Пракламацый Прэзыдэнта аб устаноўленні «Тыдня Паняволеных Народу». Гэта рэзоляцыя зьяўляецца нашым палітычным крою — мы будзем як падтрымоўца, ажыццяўляць і змагацца за яе, бо гэтыя прынцыпі гарантуюць незалежнасць паняволенам народам і яны зьяўляюцца сутнасцю таго, што робіць Амэрыку вялікай».

Далей прамаўляў заступнік старшыні Галоўнай Управы ЗБК сп. А. Грэшук. Як і іншыя прамоўцы, ён падчыркнуў адказныя заданні беларускіх эміграцый, якія яна павінна выканаваць для спрэв вызваленія беларускага народу.

Напасъедак старшыня Кліўлендзкага Адделу БАЗА сп. М. Гасвісей зачытаў праект рэзоляцыі Сустрэчы Й Звароту Беларусаў Амэрыкі й Канады да суроўдзічаў на Бацькаўшчыне, які былі прынятые аднаголосна (Рэзоляцыя ўзварот быў надрукаваны ў № 36-37 «Бацькаўшчыны»). Пад бурных вонескіх былі прынятыя прывітальныя тэлеграмы Прэзыдэнту ЗША Д. Айзенгагеру, Прэм'еру Канады Дыфэнбакеру, Прэзыдэнту Рады БНР М. Абрамчуку, Віцэ-прэзыдэнту ЗША Р. Ніксону, Губэрнатэру штату Огайё й Мэру гораду Кліўленду.

З прычыны спазненія апошнім выступіў сэнатор ЗША Франк Ляйш. Не толькі з гэтага прычыны, але і з гэлдзішча на ейны зъмест ягоная прамова была кульмінацыйным пунктам і завяршэннем усея ўрачыстасці.

Сэнатар Ляйш выказаў грунтуюную знаемасць Беларусі ў беларускай вызвольнай праўблеме, паказаў сябе вялікім прыхільнікам беларускіх нацыянальных імкненняў і выказаў цвёрдую веру ў хутката зъдзейсненіе нацыянальных ідэялаў беларускага народу. Ён прачытаў і скаментаваў апрацаваную ім рэзоляцыю ў беларускім пытанні, якую абраўші ўставіць у «Конгрэсонал Рэкорд».

Сваю доўгую прамову закончыў сэнатар пабеларуску: «Жыве Вольная Беларусь!»

Акадэмія закончылася агульным ад-съязваннем беларускага нацыянальна-

Выступленне дзіцяча аркестры под кіраўніцтвам К. Кіслага

ныя характеристы і быў удало працяганаю беларускім народнай мастацкай культуре ў Амэрыцы.

Канцэрт распачаўся выступленнем не-вялікага (усыя 14 чалавек), але добра прыгатаванага хору беларускай моладзі Кліўленду пад кіраўніцтвам сп. К. Кіслага, які ўдала выканаваў кампазыцыі камп. М. Куліковіча патрыятычную песню «Пагоню» на слова М. Багдановіча ў беларускай народнай песні «А ў полі віра». Пасыяя гэтага ведамая беларускія пасткі Н. Арсеньевіна прадкламава глыбока патрыятычны свой собескі верш «Варта жыць». Пасыяя ёсць сп. сп. К. Кіслага пад кіраўніцтвам Алы Орсы і ў складзе Олі Мельянівіч, Ніны Каваліч, Раі Станкевіч, Монікі Вельц, Аўгена Лысюка, Косяцкі Верабя, Вячкі Станкевіча і Аркадзія Каваліч, пад акампанемантом Галі Орсы, уліў прыемную разна-стайнасць у песеннную прарагму.

Пасыяя гэтага маладая беларуская са-лістка з Нью Ёрку сп. сп. Клава Яраш-эвіч, абдорана на ізвычайна прыгожымі голасам (мэцо-сопрано) і маючая ўжо

выступленне шыроко ўжо ведамай і беларускім слухачам высока ацэненай ведамай выканальніцы беларускіх песняў опэрнай съязвачкі Надзеі Градэ з Чыка-го. Модным і прыгожым творам яна выканала арию з опэры камп. М. Куліковіча на тэкст Натальі Арсеньевай «Усяслаў Чарадзей» і раманс на слова М. Багдановіча камп. М. Куліковіча «Зорка Віндра». На настоўліве дамаганні публікі артыстка была змушаная выступіць на біс, прасыпаваўшы арию з аперткі «У выраў» камп. М. Куліковіча на тэкст Н. Арсеньевай.

Прыемным уразнастайненiem было паяўленьне на сцене дзіцяча школы аркестры з Кліўленду пад мастацкім кіраўніцтвам настаўніка К. Кіслага. Аркестра, зложаная яшчэ з малых, але здоўзных і добра падгатаваных музыка-кістай: Галіны Кананчук, Крыстыны Каваленкі, Марусі Каваленкі, Віці Страпчына, Валодзі Страпко, Славіка Грынкевіч і Эдварда Сиргееўчы прыгожа выканала дзяве беларускія песні «Люблю наш край» на слова К. Буйды і народную «Ой, дзяўчынка, шуміце гай». Апошняя песня была выкананая з удзелам успомнене салісткі Іры Каляды.

Пасыяя канцэрту ў мілай прыяцельскай атмасфэры адбывалася танцавальная вечарына, якая цягнулася да саме раніцы.

Канцячою гэтую справа здачы, трэба адціміць, што сёлетня Сустрэча Бела-

rusaў Паўночнай Амэрыкі ў Кліўлендзе была запраўды магутнай беларускай на-

цыянальной маніфэстациі і, як такая, згуляла вялікую нацыянальную ролю.

Атлянтычны акіян, 2 каstryчніка 1960 г.

Дыпламатычны чаравік і што далей? ..

Прыказка кажа: «Жанчыны ня бі на-вет кветкай». Цяпер можна яе перайна-чиць: «Джэнтолмена не палохай навет чаравікам».

Магло-б быць шмат горш, але, на шчыце, гэтак ня сталася. У папярэдніх ну-марох мы гаварылі аб прадбачвальнях пэсымістых, якія варожылі найгоршое, навет то, што пранавілі Хрушчову падчас галасавання на цяперашній Се-сіі Задзіночных Наций. могучы атры-мач бальшыню галасоў. Запраўднасць на-прымына расчаравала, але яшчэ за-рана крываць «перамогу!» Пэсымісты — народ, пэўна-ж, ня вельмі прыемны, але прафесіянальны пэсыміст, якіх з цялячым захапленнем вітаюць усё дэклараціі Хрушчова аб мірным сусі-наванні і разбрэаеньні, аб ягоных шчы-рых жаданнях міру і зменшанні міжнароднага напружання — куды большікі. На падставе дэклараціі ільжы і прасыпавіцца ягоныя магі. А таму, што мы гэтага ня можам зрабіць, трэба шукаць іншых ініціатываў.

Найпраўдней сказаць: на 15-ай сесіі Генэральнаі Асамбліі Хрушчоў захо-біўся пахамску, вульгарна лаяўся, сту-каў кулакамі па стале, а нагамі — па падлозе, вымахваў чаравікам, абрахаў усіх інавокал і ўсім пагражай. Але ўзноў паўстае пытанніе: чаму ён гэта рабіў?

Ізўнен-ж, Хрушчоў ня мае за сабой гарвардзікага, оксфордзікага ці левен-скага ўніверсітэтаў, але на падставе да-споленіх дасьветчаній нельга сказаць, што Хрушчоў неразумны. І ў вар-яцтве быўася мягт. Вось-ж чаму Хруш-чоў паўстае пытанніе так павяр'яць і, як на сінняшні дзень, прайграў?

Ісць шмат прыпушчынай, ісць і не-паважнай спекуляцыі прафесіянальных атмістых ды камуністычных спа-дарожнікаў. Пэўнен-ж, найпраўдней сказаць: Хрушчову перад дэклара-цием ільжы і прасыпавіцца ягоныя магі. А таму, што мы гэтага ня можам зрабіць, трэба шукаць іншых ініціатываў.

Весь-жя варта задумца над юга-сліўскай інтарпрэтацыяй гэтага звяза-щыча.

У палітычных колах Югаславіі ўва-жаюць, што войстрасьць выступленію

Хрушчова ѹ ягона няўступлівай пази-цыя спачукаючы з канфліктом паміж

Пэкінам і Москвой. Гэты канфлікт паў-стает на базе інтарпрэтацыі камуністыч-най ідэяліті, але ягоныя карынты мо-гут быць схаваныя куды глыбей.

Тут дазволім сабе на дыграесію. Паўта-рем, Хрушчоў — далёка ня дурны, і та-му ён пэўна раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для яго больш небыспечны: Айзенгауэр ці Мао-Тэс-Тунг? Тут мы, пэўнен-ж, не бяром літаральна, бо за пару месяцаў Айзенгауэр адыйдзе і можа памерці Мао-Тэс-Тунг. Мы гаворым аб сучасці проблемы, гаворым вобразна. І думаём, Хрушчоў аж за добра ўсьвідамляе, што з усходу на раз задумоўваецца, што для

Выступленыі Мікты Хрущова ўспявалі публічную апіню Захаду, калі ён блясцірымона й публічна абвінавації Захад на намеры тримаць народы Азіі Афрыкі ў ніявольніцкім стане. А які будзе адказ Захаду на гэтаке абвінавачанье, дык цяжка сказаць. Рэплікаў нельзя браці за адказ. На адказ прыходзіца чакаць і ці дачакаесям — ніведама, каб заходнія лідары асьветчылі, што не Захад, а Масква зьяўляеца найстаршай і найбольшай калінінгальскай дзяржавай у сучаснасці. Дзеля таго, усе сяродкі павінны быць ужыты для зильківданія гэтае мадэрна-калянінгальскай імпэрыі.

Вось-жа я жадаю прыпомніц чытачом, што зьяўляеца заснавальнікам маскоўскага імпэрыялізму; калі ѹ якім мэтадамі карысталасі Масква ператвараючыся з маленкага княства ў калінінгальскую імпэрыю.

*

Першай ахвярай агресіі стаўся Вялікі Ноўгарад, нашая славинская Вензыя. Ад самага ранняга часу, ад таго часу, як гістарычны падзеі пачалі запісвацца, Ноўгарад цешыша сваім сваеасаблівым расплюбліканскім самаўрадам. Мы ВОЛЬНЫЯ ЛЮДЗІ, А НАШЫМ ГАСПАДЗІНАМ ЗЬЯЎЛІЕЦЦА САМ ВЯЛІКІ НоўГАРАД — так гаварыла ноўгарадзкае жыхарства.

Калі трэба было ісці ў паход, абараніць свае межы, дык Ноўгарадцы кікалі да сябе князя на «кармленне». Быўвало часам і та, што ноўгарадзкія «ушкійнікі» самавольна запускаюць ў «Ніз’е», у Маскоўшчыну, каб там сабе паславольнічаць. Аднак, што тычыцца самога Ноўгараду, дык любі ён не разбоі ў войнах, але гандаль, а там ведамы быў усім, як цэнтр тавара-амбену. Зь Вялікім Княствам Літоўскім утрымліваласі прыязныя дачыненьні ѹ часамі адтуль запрашаюць князь на «кармленне». Заставаўся ён аднак вонкі Вялікага Княства Літоўскага таму, бо гэтака была воля Гаспадзіна Вялікага Ноўгараду, і Літва не пасягала на ягоную незалежнасць. Такім чынам Ноўгарад спакойна

праводзіў гандлёвыя аперацыі, ад якіх багацеў і расцьвітаў, а пры гэтым цешыша сваім народадраўствам. Аб бацькі Ноўгараду ведала ія толькі Літва, але і Захаднія Эўропа, але не важыліся збройнай сілай зильківданія славянскую Вензыю, якая запрашала да сабе мастакоў, дойлідаў, песьніроў, кніжнікаў і такім чынам Ноўгарад быў на толькі гандлёвым цэнтрам, але ѹ зильківданія гэтае мадэрна-калянінгальскай імпэрыі.

Вочы маскоўскага вялікага князя ўжо восем гаду ўзіраліся на золатагаловы Ноўгарад з харктэрным рэспубліканскім самаўрадам. І з кожным годам аптыты Iвана III-га ўзрасці. Прытоны зіркаў, падслухоўваў, што гаварыцца на вечы ѿ Ноўгарадзе й аналізаваў якія там разыходжаніні, ды стараўся выклікаць канфлікты сядр жыхарства, каб пры адпаведным мамэнце выкарыстаць іх і накінуща сваю ахвяру. Ноўгарадзкія патрыёты, сядр якіх выдзяляліся сем'і: Абаньніна, Афанасьевых, Арбузовых, Барзікіх, Грыгоровіч, Няміраў, Селезнёвых і Целянцевых, прадбачылі пагрозу для Ноўгараду, а таму пачалі абміркоўваць, як запабегчы, каб захаваць незалежнасць Гаспадзіна Вялікага Ноўгараду. Перад іх вачымі зарысоўваліся мінущыні і сучаснасці Суздальшчыны, Цвіршичыны й Разаньшчыны.

Князь Суздальшчыны быў пазбуйлены сваіх правоў і шукалі прытулку ў суседзяў. Прывяжджалі яны ѿ Ноўгарада з просьбаю аб дапамогу. А што адносіцца Ціверу І Разані, дык пакінутая была ім незалежнасць, а на самай справе быў гэтыя княства власнімі Масквы, бо маскоўскі князь не прасіў дапамогі, а за гадаваў. Ня пыталіся ціверская і разанская князі чаму маюць весьці свае палкі туды, куды кажа маскоўскі князь. Баяліся супрацтвавіцца, баяліся пытанца да іх, як да «халопаў». Ноўгарадцы зна-

Съвежае, а так старое

лі, што вечавых званоў там няма, веча ступствы ніхто не адказваў, а гэтак зылківданіе, самаўраду ія існуе, а жонка не адказвалася за мужа, а муж за значыцы народ пазбуйлены быў голасу, жонку; дзеци не адказвалі за бацькоў, а гэтак і якраз Ноўгарадцы даражылі, бацькі за дзяцей. Навет слугі і тыя на ганарыліся ѹ шанавалі, бягіт быў найдаражэйшы скарб, тая «старына», аб дзіць адносна людзей, што зімаліся гандлям, дык ім была аказана вялікая пашана, а таму гарыды атрымоўвалі адмысловыя прывілеі правы. У некаторых мясцовасцях праводзіліся зімены, але не па тое, каб аблікоўваць права жыхарства, але каб адпаведным прывілеем дазваць большыя права жыхарству вырашаны свае праблемы самастойна. І гэта імпаванала Ноўгарадцам, што з уваходам у склад Вялікага Княства Літоўскага на было пагрозы страціцца саўлада, якім так даражылі. Таму вырашаны было паслаць гандцоў ѿ Літву ѿ сяянчу апініі ю калі Паны Рада Вялікага Княства Літоўскага згодная пачаці перамовы з Гаспадзінам Вялікім Ноўгарадам, дык каб прыслалі пасольства. Літва сустэрэла пррапанову Ноўгарадцу прыхильна ѹ выслала пасольства, якое ўзначальваў князь Слуцкі, Міхал Алелькавіч, брат Сымона, намесніка Кіеўскага. Алелькавічы былі добра ведамы ѿ Літве як шчырыя й адданыя вернікі Праваслаўнай Царкве, фундатары Кіеў-Пічэрскай Лаўры.

Кін. Міхал Алелькавіч прыехаў ѿ Ноўгарад 8-га лістапада 1470 году. Ён не застаў ѿ жывых вельмі шанаванага Ноўгарадцамі ѹ Ліцвінамі Уладыку Юну, які памер 5-га лістапада. Дня 15-га лістапада ноўгарадзкое духавенства сабралася ѿ Свя. Зоффія палацілі на прастол 3 білеты з јменамі кандыдатаў на архіяпіскапскі пасад і паслы адумысловага Багаслужэння вынеслі народу два білеты, а адзін застаўся на прастоле, што згодна мясцовай традыцыі азначала, што блігтаго, каго застанецца на прастоле, ён мае быць хіратанізаваны ѿ архіяпіскапа Ноўгараду. Білет Фіофіла, які быў рызничным архіяпіскапа, застаўся на прастоле. Такім чынам трэба было даканаць архіяпіскапскі пасад і паслы адумыловага Багаслужэння народу два білеты, а адзін застаўся на прастоле з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ён прывёў і Фіофіл пачаў рыхтавацца ѿ падарожжа, калі прыехалі ганцы з Псковы ѹ паведамілі, што ад Івана III-га прыехала тайна пасольства ѿ Пскову, каб утварыць Псковічай прынця ѿзделіць уздел на Ноўгарод. Пасланца было туды пасольства на чале з Мікітам Ларыёнавам за «апаснай» граматай. Граматай ё

З верасення сёлета пачаўся другі на-
вучальны год, праводжаны пад знакам
ажыццяўлення рэформы савецкага
школьніцтва.

Закон аб гэтай рэформе, прыняты сэ-
сіяй Вярхоўнага Савету ССР у сьне-
жані 1958 году меў парадынна даўную
й складаную прагісторыю.

На XIII зыезьдзе ВЛКСМ, у красавіку
1958 г., Хрущоў афіцыяльна ўпярэд-
нію пракламаваў неабходнасць змены
систэмы савецкага школьніцтва. Праз 5
месцы па сёльшчыне гэтага была апубліка-
вана японская «Запіска», у якой канкрэтна
гаварылася аб асноўных кірунках рэ-
формы, а яшчэ праз два месцы — да-
датак пленуму ЦК КПСС да яе правая-
дзенія. Апрача гэтага, над пытаннямі
перабудовы систэмы школьніцтва былі
праведзены наўкуковыя распрацоўкі ў
Акадэміі пэдагагічных навук, а таксама
г. «усенароднае амбэркаванье».

Трэба адзначыць, што пракламаваны
не гэта рэформы бальшыннай бацькоў,
самым вучням, а таксама ладнай коль-
касцю пэдагогаў з самага пачатку бы-
ло сустрэта няпрыхынна. Шматлікі
ўжо тады заяўлялі, што ажыццяўлень-
не гэтай ломкі систэмы школьніцтва ня-
мінуча прынесе з сабой агульнае
змененне адукацыйнае ўзроўні ў кра-
іне.

Пастаўленыя Хрушчовам тэзісы ў ва-
гунных рысах можна сформуляваць
наступна: першая абавязковая 7-гадовая

Вымушаны адступлены ў ажыццяўлені школьнае рэформы ў ССР

ступень сярэдняе школьніцтва асьветы па-
вінна быць значна палітэхнізавана. Пасыль заканчэння яе ўся моладзь,
бяз нікага выпятку, павінна ѹсьці на
фізyczную працу ў прымаслоўсці ці
сельскую гаспадарку й без адрыву ад
вытворчасці закончваць другую сту-
пень сярэдняе школы. У вышэйшай на-
вучальнай установы трэба прымаць
толькі моладзь, што мае на менш за
два гады вытворчага стажу.

Аднак супраціў значна часткі жы-
харства адграў сваю ролю: у сьнежа-
ні 1958 году закон быў прыняты ў знач-
най змянчанай форме. Побач з вячэр-
німі змененімі школамі работніцкай і
сельскай моладзі былі створаны ў школы
11-гадкі, у якіх вучні, заставаўшы
школы'камі, павінны працаўца на вы-
творчасці, праходзячы адпаведны пра-
фесіянальны вишкіл.

У вышэйшых школах быў вызначаны усё-ж няеві-
лім для тых, што пастаноўкі бес-
пасярэдня пасыль заканчэння сярэдняе
школы.

Аднак праведзены пад знакам рэфор-
мы 1959/60 год паказаў зразумельна не-
дахопы, што зарысаваліся з прычыны

перабудовы школьніцтва, якія ў далей-
шым могуць навет прывесці да ўсе-
агулінага зынажэння асьветнае ўзроўні
ў Савецкім Саюзе. Цэлы рад недахопаў
новай систэмы школьніцтва быў пад-
чыркнуты ў выступах на Усерасейскім
зъезьдзе настаўнікі, які адбыўся ў
Крамлі ў ліпені сёлета.

Хрущоў на гэтым зъезьдзе змушаны
быў прызнаць, што, на гэдзячы на
«удалае» бліжэйнай школы з жыццем,
у савецкіх моладзі наглядаеща пагард-
лівае дачыненне да фізyczных працы,
утрыманыцкія настроі, ёсьць факты
бязіднайнасці, ніглізму («Учительская
газета», 22, 9, 60). Паводле Хрушчова,
сёлета ў старэйшых клясах сярэднях
школаў і тэхнікумі уводзіцца новы па-
пулярны курс: «Асновы палітычных ве-
даў».

Увядзенне гэтага новага курсу выклі-
ча яшчэ больша пераладаванье ў стар-
эйшых клясах і затрудніц асьвяне
навучальнай праграмы й бяз гэтага
ўскладненай абавязковым вишкілом і
непасярэднай прадаці на вытворчасці.
А гэта яшчэ больш зыніць агульна
адукацыйны цэнтры, што заканчылі
сярэднюю школу. Вытворчая загрузка
вучняў старэйшых клясаў у шматлікіх
школах так вялікая, што на заставаўшы
акадэмічнае праграмы застаецца ўжо
зусім недастатковая часу. Так, прыкладам
у «Учительской газеты» група баць-
коў складаецца на 3-6 кастрычніка ды
праходзіць у больш аблежаваным, сці-
лым коле ўздельнікаў. На гэты раз іх
было толькі 300 асоб, прадстаўнікі 25
народоў, з якіх 14 груп складаюць прад-
стаўнікі з краінаў церпячых камуні-
стычнай дыктатуры.

Пачаўся Кангрэс урачыстай Службай
Божай і ўспінай прамовай Яго Эксцэн-
денці Апостальскага Адміністрапата,
Япіскапа Менскага й Магілёўскага Бал-
еслава Слосканса, які падкрэсліў ад-
казнайсць хрысціян вольнага съвету за
лёс Царквы Маўчаніні ды заклікаў
присутных да адданае апостальскага
працы.

Агульная тэмай Кангрэсу было:
«МЭНІН ІН ДЭР НОТ УНЭРЭР ЦАЙ!». Яе ўсебакова насыцілі наступнымі
выклады (з корэфаратамі ды дыскусіямі): 1. «Ці існуе «савецкі» чатавек?»
(Др. П. Рот, шэфредактар часапісу «Дай-
джэст дос Остэнс» — Кенігштайн); 2. «Ці
ведае Захад чаго ён хоча?» (праф. Др. Ф.
Гілканс — Франкфурт/Майн); 3. «Рух —
за лепшыя съветы» (а. Ф. Кастиэр —
Франкфурт/Майн).

Апрача выкладаў, былі заслушаны
рэфэраты аб становішчы Царквы ў
Бугорчыне, Чэхаславацкі, Румынії, ды
Кітайскіх Амэрыкі й Афрыкі. Адбывалі-
ся (наасобу) нарады усіх прадстаўле-
ніх на Кангрэсе нацыянальных груп;
ладзіліся мастацкія выступленні, у
якіх бралі ўдзел салісты плаасобных на-
цыянальных эзтуртаванняў.

Беларуская група на гэты раз была
маленкай, яна складалася толькі з 8
асоб, з'ехаўшыхся з Бону, Мюнхену,
Шонгау і Франкфурту/М. Яе ўзначаль-
ваў усім ведамі руපліў душпастар а.
Уладзімер Салавей. Беларусы голаса,

у роднай мове, маліліся сярод іншых на-
родаў за сваю гаротную Бацькаўшчыну,
за сваю родную народ. На вечары сълеваў
у гонар Божае Маці пяялі ёй сваю
ўлюбленаю малітву:

й Хрущоў на ўсю далей неабходнасці
ці ўвядзення ў старэйшых клясах ся-
родніх школы звычайнага работніцкага
прафесіянальнага вишкілу, таго, што
цяпер пасыль практыкі называецца
«вузкім рамесынцтвам». Ды й сам пра-
фесіянальна-вывторчы вишкіл на баль-
шыні школаў пастаўлены вельмі дранна.
Пры школах ці прадпрыемствах у баль-
шыні выпадкі адступнічаюць на толькі
адумысловыя маладзёжныя цэхі вишкілу,
але навет месцы для працы вучніў.

Настаніцкі зъезд канстатаваў цэлы
шаг вялізарных недахопаў, што выя-
віліся пасыль заканчэнія 1959/60 наву-
чальнай года (першага года ажыццяў-
лення закону аб рэформе школьніцтва).
Пасыль зъезду савецкага школы пачынае
адступаць кірунку ў ажыццяўлені
адумысловыя маладзёжныя цэхі вишкілу.

30-га ліпеня сёлета ў «Учительской га-
зете» міністар вышэйшай ў сярэдняе
спецыяльнае асьветы ССР Ялоцин
(Заканчэнне на 7-ай бач.)

Беларусы на Кангрэсе „Кірхэ ін Нот“

Х-ты (обілейны) Кангрэс «КІРХЭ ІН
НОТ» (Кенігштайн/Тайнус), з прычыны
таго, што нядыўна ў Мюнхене адбываўся
сусветны Эўхарыстычны Кангрэс

бывшы скліканы на 3-6 кастрычніка ды
праходзіць у больш аблежаваным, сці-
лым коле ўздельнікаў. На гэты раз іх
было толькі 300 асоб, прадстаўнікі 25
народоў, з якіх 14 груп складаюць прад-
стаўнікі з краінаў церпячых камуні-
стычнай дыктатуру.

Пачаўся Кангрэс урачыстай Службай
Божай і ўспінай прамовай Яго Эксцэн-
денці Апостальскага Адміністрапата,
Япіскапа Менскага й Магілёўскага Бал-
еслава Слосканса, які падкрэсліў ад-
казнайсць хрысціян вольнага съвету за
лёс Царквы Маўчаніні ды заклікаў
присутных да адданае апостальскага
працы.

Агульная тэмай Кангрэсу было:
«МЭНІН ІН ДЭР НОТ УНЭРЭР ЦАЙ!». Яе ўсебакова насыцілі наступнымі
выклады (з корэфаратамі ды дыскусіямі): 1. «Ці існуе «савецкі» чатавек?»
(Др. П. Рот, шэфредактар часапісу «Дай-
джэст дос Остэнс» — Кенігштайн); 2. «Ці
ведае Захад чаго ён хоча?» (праф. Др. Ф.
Гілканс — Франкфурт/Майн); 3. «Рух —
за лепшыя съветы» (а. Ф. Кастиэр —
Франкфурт/Майн).

Апрача выкладаў, былі заслушаны
рэфэраты аб становішчы Царквы ў
Бугорчыне, Чэхаславацкі, Румынії, ды
Кітайскіх Амэрыкі й Афрыкі. Адбывалі-
ся (наасобу) нарады усіх прадстаўле-
ніх на Кангрэсе нацыянальных груп;
ладзіліся мастацкія выступленні, у
якіх бралі ўдзел салісты плаасобных на-
цыянальных эзтуртаванняў.

Беларуская група на гэты раз была
маленкай, яна складалася толькі з 8
асоб, з'ехаўшыхся з Бону, Мюнхену,
Шонгау і Франкфурту/М. Яе ўзначаль-
ваў усім ведамі руපліў душпастар а.
Уладзімер Салавей. Беларусы голаса,

у роднай мове, маліліся сярод іншых на-
родаў за сваю гаротную Бацькаўшчыну,
за сваю родную народ. На вечары сълеваў
у гонар Божае Маці пяялі ёй сваю
ўлюбленаю малітву:

Н. Т.

Свежае, а так старое

(Працяг з 5-а бачыны)

Маскоўскі мітрапаліт, а праства кожучы, съвецкай улада з царкоўнай выступілі ў
ролі місіянераў новага парадку.

* Се я честны король Полскі і князь
велікі Літоўскі докончял есмі мір
с нареченным на владчыцтво с Феофі-
лом, і с посаднікі новгородцкімі, і с ты-
сяцікімі, і з боляці, і с жытімі, і с купці,
і со всым Велікім Новгородом

§ 1 А держат ті, честны король, Велі-
кі Новгород на сей на крестной грамоте. А держат тобе, честному королю свого
наместніка на Городішче от нашей веры
от греческой, от православного хрестьян-
ства. А наместнику твоему без посадника
новгородского суда не судіт. А от мыта
кун не имати. А велікому Новгороду у
твоего наместника суда не отміти, опрі-
ратной весті ў городоствленія. А судіт
твоему наместнику по новгородцкой ста-
рине.

§ 6 А во владычен суд і в тысяцікого,
а то ся тебе не вступаті, ні в монстыр-
скіх суды, по старине.

§ 7 А пойдёт князь велікій московскій
на Велікі Новгород, ілі его сын, ілі его
брат, ілі которую землю подіметь на Велі-
кі Новгород, іно тебе нашему господіну
честному королю всесті на конь за Велі-
кі Новгород і со всею своею радою лі-
товскому проті велікого князя, і бороні-
ті Велікі Новгород, по твоему крестному
королю, не ўміріл Велікого Новгода.

§ 9 А сведется новгородцу суд в Лі-
тве, іно его судіт своим судом, і блю-

(Працяг у наступным нумары)

Міхась Белямук

праводзіць бясклопатна час у назіраныні першабытнай пры-
роды.

Розныя вялікія й съмелья думкі, якія, выгнаўшы яго з род-
нае хаты ў шырокі съвет, загналі ў гэты ціхі, забыты Богам і гісторыяй куток (у паўдзікай свабодзе якога ягоныя жыха-
ры мусілі самі дасюль над сабой гаспадарыць, бо ніхто іншы
за іх гэтага рабіць не хадзеў), не дадуць больш яму супакою
ні днём ні ноччу. Ен на толькі ўжо сам не засыне, ён ужо
і Ліцьве на дасыць, зганяючы сон з павек³) усім бліжэйшым
і далейшым суседзям, як быццам, стараючыся ўжо за жыць-
ця на быць за ўсякую цану тым, чым ён стаўся пасыль сваей
съмерці, а гэта — нікому наведамым чалавекам.

*

Дзесяць бітых гадоў змарнавалі былі калісі Эгіпцыяне, каб пракламаць дарогу, па каторай меліся падвожныя камене на месца пабудовы новай фараонаўскай піраміды. Столікі-ж бяз мала часу стравіці і наш Валадарка, каб знай-
сці тия заклітая словы, што камене ператвараюць у лю-
дзей, а людзей у герояў.

Што гэта былі

Зъ беларускай песьеннай скарбніцы

А ў перапёлкі

Апрааваныне М. Куліковіча

Жартоўная беларуская народная песьня

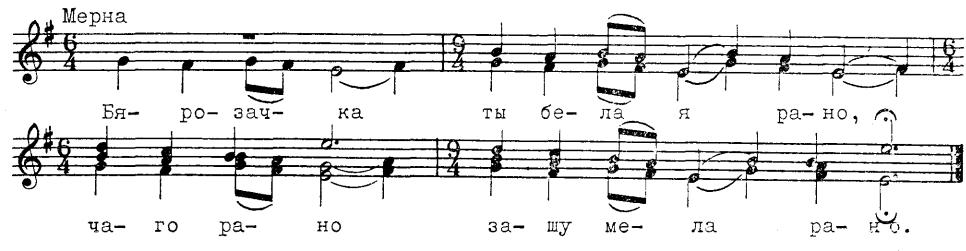
1. А у перапёлкі ды старэнкі муж,
Прыпей:
3. А у перапёлкі хлебца няма,
Прыпей:
5. Ты-ж ма-я, Ты-ж ма-я
ой, ды ста-рэн-кі муж ой
канец
не-вя-лич- ка- я. ой.
2. А у перапёлкі дзеткі малая,
Прыпей:

Заўвага: Папулярна, як салёвая песьня, — тады выконваеца верхні голас.
Але добра выконваеца і ансамблем, як тут пададзена.

Бярозачка ты белая

Апрааваныне М. Куліковіча

Беларуская лірычна народная песьня

1. Бярозачка, ты белая, рано,
Дзе ты свой ліст, дзе падзела, рано?
2. — Стаяла я над вадою, рано,
Ды ськінула яго ў ваду, рано.
3. Дзяўчынчака, маладая, рано,
Дзе шчасціцайка ты падзела, рано?
4. — Хадзіла я калія броду, рано,
Ды ськінула яго ў ваду, рано.

Заўвага: Арыгінальная мэлёдый ідзе ў ніжнім голасе.

Хлопец пашаньку пахае

Апрааваныне М. Куліковіча

Беларуская народная жартоўная песьня

1. Хлопец пашаньку пахае, ой-ей-ей,
Яго сошанька крывае, ой Божа-ж
мой.
2. Прыйшла к яму чорнабровая, ой-ей-ей,
— Вазьмі мяне, хлопча, замуж, ой
Божа-ж мой.
3. Хлопец здуру ажаніўся, ой-ей-ей,
Навек жонкай падаваўся, ой Божа-ж
мой.
4. Ані лыжкі, ані міскі, ой-ей-ей,
Аж адрозу трывалы, ой Божа-ж
мой.
5. Даў ён жонцы трывалы, ой-ей-ей,
Пайдзі, жонка, на базар, ой Божа-ж
мой.
6. Жонка хлеба ня купіла, ой-ей-ей,—
На базары заблудзіла, ой Божа-ж
мой.
7. Мая жонка знакаміта, ой-ей-ей,—
У яе ззаду драна сьвіта, ой Божа-ж
мой.

Заўвага: Папулярна, як салёвая песьня, тады выконваеца ніжні голас,
толькі ў канцы на слове: «Божа-ж» бярэцца другі (сіядні) голас. Можа быць
выканана і ансамблем, як тут напісана.

ня білася раней — ні пры спаткані з зубрамі ці з турам, а
навет куды мацней, чым сэрцы нашых паэтай, пабачыўшы на
небе вясёлку.

Але нікто гэтага не заўважыў. Літва, утаропішыся ў гон-
кія машты полацкіх карабліў, ablіzvatalasя сабе ўдоваль, як
галодныя трусы, пабачыўшы съвежую капусту. Не прадчува-
ючы навет, якія гэта грошыкі ў вадзе гэтай водзянцы, Ліцьве
ўжо здавалася, што гэтая марская прыстань самім Богам для
іх прызначана, хаця, — праўду кажучы — яны мала дабалі
аб караблі, і, як вайсковыя людзі, на вельмі верылі і ў Бога.

У Палацку нікто ня крычаў: Ганібелъ аント портас.

Шырака — пад звон вечавы — расчыніўши залатыя варо-
ты, увесі чыста Палацак выбег, як на пажар або перапіс на-
родны, узглянуць зблізка на таго чалавека, якога не адзін
помінў, бліз портак бегаочага па іхнім горадзе, а які
так нечакана выбіўся ў такія важныя людзі.

Ды не аднаму таксама карціла паглядзець і на ягоную
маліёнічную дружыну, што праста з глухога лесу лезла ў сва-
іх мокрых лапіцах на падмосткі гістарычнай эстрады, і, як —
не рабінуочы — агляджаючы на кірмашах вясёлія развязяўкі
непатутэшнай апранутых людзей, навочна пераканацца, ці
запраўды, як кажуць, у гэтых Ліцьвякоў таія яцьвязкі вое-
чи, як быццам, кожны з гэтых гайдамакаў па сем спаленых
вёсак меў на сваім сумленіні.

Калі Валадарка (пакінуўшы на зялёной траўцы сваю Літву,
каб не палахнаць дзяцей на горадзе, якім ноччу маглі-б пы-
ганы прысыніца) уяжджаў на белым кані ў полацкія варо-
ты, праз якія — да рэчы — навет здохлая мыш не магла
вякім пралезці, яго прывіталі ўрачыста, пакаралеўску, як
яшчэ ад часоў Васількі так нікога тут ня віталі, адным сло-
вам — з хлебам і сольлю. Выглядала, як быццам, што Валадарка,
разбіўшы ім іхнага князя, зрабіў ім гэтым ня толькі
вялікую прыемнасць, але і ня меншую прыслугу.

— Соль у вас добрая, — сказаў ім Валадарка — зразу ві-

Партыйныя культуртрэгеры

(3 успамінаў)

Бяды, калі шавец пачне пячы пірагі. Гэтая мудрая прыказка з байкі Крыло-
ва вельмі пасуе ў наш час, асабліва да партыйных культуртрэгераў. Партыйны
білет, як магічны кіёк, ператварае камуністага з шаўца ў пекара, з пекара ў
у кансерваторыі й тут я не падчакаў. У кансерваторыі ніводні прафэсар лепши
за мяне не разумеўся ў кампазіцыях. Яны думалі, напісана: «Вось прыслалі
нам дурня. Ені ні «до», ні «сі» ў музы-
цы!» А я іх, усіх мудрых, за вушка ды
на сонечка. Вось гэта, кажу, треба выкі-
ніць з навучальнай праграмы — ідя-
лягічна шкоднае, а гэтае съкерца пера-
рабіць, каб ня гучала, як буржуазная
музыка. А яны, гэтыя прафэсары, па-
між сабой грызуцца: хто за мяне, а
хто супраць. Дайшлю, прауда, да канфлік-
таў. Але ЦК бачыць маю цвёрдую лі-
нію і перакінула мяне на іншую працу.
Цяпер я — адказны рэдактар «Звязды».

Шмат балбатаў і хваліўся п'яны Джэ-
люк. І ў гэтай балбатні была горкая
прауда. Такіх Джэлюкоў у Савецкай
Беларусі нямала. Памятаеца, вось такія
саўецкія куль-
туртрэгеры адночы наведаў Менскім Дом
Пісьменнікаў. Гэта быў Джэлюк, рэдак-
тар газеты «Звязда». Ені пачаў гутарку
аб сваіх здолнасцях і надзвычайні-
цяў, які ён мае толькі дзяякоўчы
муністычнай партыі.

Кажды камуніст, — сказаў ён, —
мусіць ведаць усі і рабіць усі, што па-
трабуе ЦК партыі. Вось, напрыклад, я
Якую толькі працу я ня выконваў! Партыя
ставіла мяне на высокі становіш-
чы і я ўсюды спраўляўся...

І тут п'яны Джэлюк тыкаў сябе ў
грудзі і выхваляўся. (Гэты чалавек ні-
колі ня быў цвярозым і пазней загі-
нуў ад белай гарачкі).

«Я быў дырэкторам сьпірттрэсту, —
воградаў. Напрыклад, у праграме стаіць
п'еса «Недарасль» Фанізвіна. А хто та-

Вымушаныя адступлены...

(Заканчэнне з 6-ай бачыны)

зацияўленыя ў тым, каб наплыў у вы-
шэйшую школу быў па магчымасці вы-
сокі...» («Молоды коммунист», № 7,
1960).

Ялюцін у сваім інтэрв'ю адмалуянецца
ад асноўнага правила прыўяды ў вышэй-
шыя навучальныя ўстановы, прадуглед-
жанага реформай, а пайменна ад абавяз-
кавасці 2-гадовага вытворчага стажу:
«У нас нааугл для паступленія ў ін-
ститут не абавязкава мець вытворчы
стаж...» (Тамсама).

Прынцып прыўяды паводле здолнасці
заяўляў, што паводле вытворчага прызнаку
ці рэкамэндацыі, з кожным днём ат-
рымоўвае ўсё большае прызнаныне. Каб
загадзі вышукваць асабліву здолнасць
моладзі для будучай аспірантуры, вы-
шэйшым школам радзіцца навізвава-
ць сувязі з старышымі клясамі ся-
редніх школы.

так, год ажыццяўлення реформы
школьніцтва прывёў да адсеву дзяцей із
школы, да значнага звышэння засве-
ненія навучальныя праграмы, да вялікіх
ніядкаў ў прынцыпі пабудаванія па-
літэхнічнага вышкулу й нааугл прафэ-
сіянальнага вышкулу ў цэласці, а га-
лоўяне давёў, што прынцып прывёму ў
вышэйшую школу пасля пэрыяду 2-
гадовага фізычнага працы не зьяўляеца
задачай ўлады, а змагніціўнай засве-
ніццю ў падрэхтоўкі спынілістых. Дзе-
ля гэтага, якія прызнаючыся афіцыйнай
ў памылиц, савецкія кіраўніцтва ў пра-
блеме пераходу школьніцтва пера-
ышло да вымушанага адступленія.

(Паводле «Аналізу багучых падзеяў ў СССР» Інстытуту
Вывучэння СССР).

на які не шкада быў-б і сотку міляў пехатой (прабегчы), мог-
бы пазволіць урэшце адпачыць сваім бедным нагам, а сваёй
Ліцьве дадаць магчымасць пакупацца ў заморскім віне, як тым
вікінгам у вінаграднай краіне.

Валадарка, здавалася-б, мог бы цяпер пажыць сабе ўрэш-
це — шумна, весела, пажыць, як не аднаму хацелася-б, як
живуць толькі ў вялікіх гарадох, як жывуць у раманах.

Цешыўся полацкім пасадам, аднак, Валадарка ня доўга.
Ені не належаў да тых, што апускаюць руку на поў дарозе.

Яму не хацелася быць звычайнім такім полацкім князем,
што на столькі з ласкі Божай, колькі на ласцы і няласцы быў
полацкага веча, (князь — як казала полацкая Касандра —
з вечам сварыцца, а ў катле трасца варыцца), яму ня ўсымі-
халася таксама і роля платнага кондот'ера, што на адно тады
і выходзіла. (Пакуль такому вязецу, дык ён вялікі чалавек,
а як толькі нага пасыльнецца, дык нікто ня хоча знацца з
такім разбійнікам).

П'яны верай, што Літва пойдзе за ім у вагонь і ваду, Ва-
ладарка ў гэтай хвіліне здавалася, што даволі толькі яму ма-
нінцу у паветры сваім мячом, а ўвесі Божы съвет перад ім
паклоніцца. Нічога дзіўнага затым, што ён лічыў, што цяпер
якраз прыйшоў час імі сваё зрады ў гісторыі вялікім і слá-
ўним, злучыўшы мячом у вадні ізноў вялікую цэласць раз-
дробленую спадчыну вялікага Усяслава Чарадзея. Бо ён заў-
сды быў таго перакананыя, што як для гісторыі, як такай, так
і для самога Полацку ды й для цэлай нааугл крывіцкай зям-
лі — адно вялікое княже імя прынясе больш карысць і
славы, як цэлая сотня маленікіх.

Аб гэтых, якія ён нікому нічога не казаў, бо ня ўсім, зра-
зумела, было-б гэта прыемна чуць і бачыць, сваім і чужым,
блізка і далёка.

Працяжным гукам трубы ўжо трубілі ў новы паход.
(Далей будзе) Часлаў Будзька

З КУЛЬТУРНА-АСВЕТНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ БААТ

Беларуска-Амэрыканскэ Акадэміцкае Таварыства вельмі ўдала адчыніла вясенны сезон сваёй культурна-асветнай дзейнасцы рэфэратаам рэдактара газеты «Бацькаўшчына» др. Ст. Станкевіча «**З жыцця ѹ дзейнасці Беларускага Студэнцкага Саюзу ѹ Вільні**». Запрауды цяжка сабе ўяўіць чікавейшую тему. Ня дзіва, што гэты вечар БААТ прыцігнуў рэкордную колькасць слухачоў як спасярод студэнцкай моладзі, так і спасярод старшага грамадзтва.

Др. Ст. Станкевіч перад тым як прыступіц да галоўнай тэмы, даў шырокася насытленыне грамадзка-палітычнага фону, які вытварыўся на Беларусі падпольскай акупацыяй пасля 1-ай Сусветнай вайны.

Предлэгант не агранічыўся ѹ рэфэрэсе толькі да Беларускага Студэнцкага Саюзу, а расказаў аб паралельных беларускіх студэнцічных арганізаціях у Вільні ды абеларускіх студэнтах у іншых універсітэцкіх асародках. Цікавыя напіснені ѿ рэфэрата аб дзейнасці Беларускага Студ. Саюзу пасля 1930-ых гадоў зрабіў тагачасны Старшыня Саюзу др. М. Шчорс. Іншыя цікавыя моманты з жыцця Беларускага Студ. Саюзу былі прыведзены бывшымі сібранімі арганізаціямі — мір. М. Галіком, др. В. Тумашам і сп. А. Шуклейцем.

Рэфэрат і выказваніні ѹ дыскусіях былі для нашых маладых студэнтаў речамі новымі, а для бывшых сібраній Саюзу ѹ старшыні нашага грамадзтва — прыемнымі ўспамінамі.

Сібры БААТ зразумелі, што іхнія папярэднікі, хады ѹ на сваёй Бацькаўшчыне, працаўалі ѹ шмат цікавых аbstавінках пад пагрозай праўследу ды пры вялікіх матар'яльных нястачах. Падтрымкай для іх, бязумоўна, была сувязь із сваім народам, якой сінініні ступдент на эміграціі мае. Думаем, што рэфэрат др. Ст. Станкевіча будзе напаміненнем тым спасярод з нас, што почынаюць забываць аб грамадзкім аспекте ў жыцці чалавека.

Старшынёй БААТ пры заканчэнні вечару было выказаны пажаданье, каб цэнныя матар'ялы аб дзейнасці Беларускага Студэнцкага Саюзу ѹ Вільні не прарапаталі, а каб яны былі сабраны ды выдадзены друкам. Наагул трэба было бы выдаць Кніжку-Альманах аб беларускім студэнцкім руху пасля 1-ай Сусветнай вайны!

Вечар БААТ закончыўся гутаркай пры каве. Присутнімі было сабрана каля 50-дзяляроў на выдавецкі фонд «Беларуское Кніжкі» пры газэце «Бацькаўшчына».

В. Е.

БЕЛАРУСКАЯ ПАРАХВІЛЬНАЯ ШКОЛА ѹ НЮ БРАНСЬВІКУ ПРАЦУЕ

Дня 24-га верасня 1960 г. Беларуская Школа ѹ Н. Брансвіку, Н. Дж. (ЗША) пачала свою працу. Скромная ўрачыстасць адчыненія была адзначана кароткім малебенам адслужыўшым Прат.

А. Сцяпанам, пастаром мясцовага прыходу БАПЦарквы імя Жыровіцкай Божае Маці. Як лягас, так і сёлета, наша школа карыстаецца дармовым памешканьнем пры 1-ай Прэзыдзіяйнай Царкве ѹ Ню Брансвіку. У мінулым годзе наша школа ѹ цесным супрацоўніцтве з туэйшым Адделам ЗШМА адгырала вялікую ролю ѹ грамадзкім жыцці беларускага калёни. Бальшыны бывшых беларускіх дзяцей разуме, што Параҳвільная Школа не толькі дапаўніла тое, чаго я можа даць школа амэрыканская (рэлігійна ўзгадаваныне, вывучэнне беларускай культуры і мовы), але таксама ёсьць важным асародкам жыцця наша грамады. Дзякаваць Богу, ёсьць спасярод нас людзі, што на глядзячы на перашкоды адважна і ахвярна пашыраюць і паглядайць гэтае зразуменне важнасці беларускай школы ѹ новай Бацькаўшчыне-Амэрыцы. Трэба мене надзею, што апрача тых, якія звычайна перашкоджаюць, знойдуцца людзі добрасе волі, якія будуть памагаць у вядзенні школы.

Наставнік

У РЭДАКЦЫИ «БЕЛАРУСКАЕ МОЛАДЗІ»

У пятніцу вечарам 30. 10. 60 сібры рэдкалэгі часапісу ЗШМА «Беларуская моладзі» сабраліся дзеля аблеркавання наступнага, ужо восьмага, нумару «БМ».

На паседжаньні прысутнічалі: Вітаўт Кіпель, Аўген Несьцяровіч, Міхась Бахар (госьць), Міхась Казлькоўскі, браты Юрка і Вячаслав Станкевіч.

У чарговом нумары «Беларускай Моладзі» будуть змешчаны наступныя артыкулы: выбары ѹ Задзіночных Штатах Амэрыкі; заступнік прэзыдэнта ЗША Рычард Ніксан і Эспубліканскай Партыі; сінтар Джен Кенеды і Дэмакратычнай Партиі (кандыдаты на Прэзыдэнта ЗША); 9-ы Зъезд Згуртавання Беларускага Моладзі ѹ Амэрыкы; сучас-

Зъ беларускага жыцця

ныя падзеі ѹ Задзіночных Нацыях і прыезд прэм'ера Савецкай Беларусі Кірылы Мазурава ѹ Нью Ёрк; ілюстрацыі, хроніка, конкурсы, лісты ѹ часапісі і інші.

Часапіс «Беларуская Моладзі» можна выпісаць праз

Byelorussian Youth, 401 Atlantic Avenue, Brooklyn 17, New York, U.S.A.

Гадавая падпіска ѹ ЗША ѹ Канадзе 2 дзяляры, у іншых краінах — значна таней. Для беларускай моладзі ѹ Нямеччыне часапіс высылаецца дарма, траба толькі падаць свой адрес.

Міхась Палащук

9-ТЫ ГАДАВЫ ЗЪЕЗД ЗГУРТАВАННЯ БЕЛАРУСКАЕ МОЛАДЗІ ѹ АМЭРЫЦЫ (ЗШМА)

9-ты Гадавы Зъезд ЗШМА адбыўся ѹ сібіту, 3-га верасня 1960 г., у Кліўлендзе.

Нарады зъезду пачаліся а 2-ой гадз. папаўдні. Пасля выбору прэзыдэнту (Юрка Станкевіч, Лёля Міхальчык, Аўген Несьцяровіч), дзялегаты высушлі прызвінны: др. Ст. Станкевіча — рэдактар газеты «Бацькаўшчына», сп. К. Мерлякі — старшыні Беларуска-Амэрыканскага Задзіночных (ВАЗА), сп. А. Стагановіча — ад Рады БНР, сп. Ю. Гасціева — старшыні аддзелу БАЗА ѹ Кліўлендзе, ды сп. С. Гутырчыка — старшыні аддзела БАЗА ѹ Саўт Рыўэр-Нью Брансвік.

Др. Ст. Станкевіч жадаў моладзі поспеху ў працы ѹ прыпомні, што беларускай моладзі у Амэрыцы мусіць прыстасаўца да аbstавінай свайго асародзіцца. Сібры ЗШМА павінны быць адначасна беларускімі патрэбтамі і добрымі грамадзянамі Амэрыкі.

Наступным пунктам парадку дня было прачытанье справаўдзачы, з дзейнасці аддзела ЗШМА, Галоўнага Кіраўніцтва ЗШМА, выдавецтва часапісу «Беларускай Моладзі», ды Рэвізійнае Камісія.

З справаўдзачы аддзела ЗШМА ѹ Кліўлендзе, Нью Ёрку ѹ Саўт Рыўэр-Нью Брансвіку было відаць, што ўсе аддзелы былі асабліва актыўныя ѹ галіні мастанікай самадзейнасці. Кліўлендзкі мяшаны хор і танцавальная гурток і танцавальная група ѹ Нью Ёрку часта выступалі на міжнародных фэстывілях, акадэміях і па тэлевізіі. Сібры аддзела Саўт Рыўэр-Нью Брансвік паставілі некалькі сценічных абрэзкоў.

Аддзелы Нью-Ёрк і Саўт Рыўэр-Нью Брансвік часта арганізавалі экспкурсіі

спартовыя выезды. Дзеля занятасці пры будове царквы, Кліўлендцы выкасалі менш актыўнасць ѹ гэтаі галіне.

Галоўнае Кіраўніцтва ЗШМА (Вячаслав Станкевіч, Вінцэнт Палааневіч, Ніна Каваль, Аўген Лысюк) інавазала сувязь з арганізацыямі моладзі іншых нацыянальнасцяў (з украінскім ОДУМ і СУМА), а таксама з амэрыканскімі ўстановамі ѹ палітычнымі дзеячамі. Былі пасланы лісты амэрыканскім сінтарам на спраў паўстання беларускай моладзі ѹ Казахстане. Пісаліся лісты ѹ прэзідэнту выспы аўтамабільных хавальшыных інфармацыйных асцяків.

Шмат працы было прароблена ѹ выдаўшчынай Кіраўніцтва ЗШМА ѹ сівільных і стваральнай адной савецкай нацыі з аднай расейскай мовай. Дакладчыкі паказаў на прыкладах, як праводзілася гэта палітыка ѹ розных часах і які супраціў русыфікацыі даваў і дае беларускі народ.

Дакладчык прааналізаваў бальшавіцкую нацыянальную палітыку ад часоў зараджэння бальшавізму да апошніх дзеян, сцвярдждаючы, што яна ёсьць націраваная да зынічнай паасобных нацыяў і стваральнай адной савецкай нацыі з аднай расейскай мовай. Дакладчыкі паказаў на прыкладах, якія супраціўляюць сінтарамі і савецкай нацыі.

Рэгулярна выдаецца часапіс «Беларускай Моладзі», які вымагае шмат працы і стваральнай з боку Галоўнага Кіраўніцтва ЗШМА. Прачытаная спраўаўдзачы рэдакцёрам часапісу паказала аднак, што гэты высілак аправадваецца. Папулярнасць часапісу є ўзрастаете.

Прадыскутаваўшы справаўдзачы, дэлегаты прызналі ўступаючаму Галоўнаму Кіраўніцтву абсалютнорукоўнікам пад падзялкай. Апрача таго зъезд выкасаў падзялку рэдкалэгі часапісу «Беларускай Моладзі».

У выніку перавыбараў у новае Галоўнага Кіраўніцтва ЗШМА ўйшлі: Уладзімер Дунец — кіраўнік, Аўген Несьцяровіч — заступнік кіраўніка, Лёля Міхальчык — сакратар, Вячаслав Станкевіч — скарбнік. Кіраўніцтва ЗШМА ў аддзеле ўважаюць пад адрасам паважанага прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У рэвізійную камісію былі выбраныя:

Міна Лук'янчык, Паўла Алексы і Міхась Яраховіч, а ў сібровскі суд: Міхась Казлькоўскі, Аркадзь Каваль, Юрка Станкевіч.

Уканцы ѹдзельнікі зъезду агаварылі некаторыя пляны працы ЗШМА ѹ будучыні — адзначаныне 10-цігоддзя ЗШМА, наступныя гадавы зъезд і

зімовыя сінтары ў мяцёвай валюце.

Дзеля таго, што ўспоміненых камплектаў

Рэдкалэгі мае вельмі аблежжаную кољкасць, жадаючым іх атрымаць Радзімі

сіпяшацца з вышкай.

Зъезд закончыўся а 6-ай гадзіне ўвечары адслыўвальнем беларускага нацыянальнага гімну «Мы выйдзем ішчыльнімі радамі».

Дэлегат

ДАКЛАД ДР. СТ. СТАНКЕВІЧА У С.-РЫВЭРЫ, Н. ДЖ. (ЗША)

Дня 25. 9. 60 г. галоўны рэдкалэг др. Станкевіч «Бацькаўшчына» др. Ст. Станкевіч звязаў на Саўт Рыўэр, Н. Дж., дзе зрабіў даклад на тэму: «**Працэс русыфікацыі ѹ БССР і абарона перад ёю**», для сіброво-мяцёвага Аддзелу БАЗА ды запрошаных спасярод.

Дакладчык прааналізаваў бальшавіцкую нацыянальную палітыку ад часоў зараджэння бальшавізму да апошніх дзеян, сцвярдждаючы, што яна ёсьць націраваная да зынічнай паасобных нацыяў і стваральнай адной савецкай нацыі з аднай расейскай мовай. Дакладчыкі паказаў на прыкладах, якія супраціўляюць сінтарамі і савецкай нацыі.

Шмат працы было прароблена ѹ выдаўшчынай Кіраўніцтва ЗШМА ѹ сівільных і стваральнай адной савецкай нацыі з аднай расейскай мовай. Дакладчыкі паказаў на прыкладах, якія супраціўляюць сінтарамі і савецкай нацыі.

Рэгулярна выдаецца часапіс «Беларускай Моладзі», які вымагае шмат працы і стваральнай з боку Галоўнага Кіраўніцтва ЗШМА. Прачытаная спраўаўдзачы рэдкалэгі часапісу паказала аднак, што гэты высілак аправадваецца. Папулярнасць часапісу є ўзрастаете.

Падзялчык прааналізаваў бальшавіцкую нацыянальную палітыку ад часоў зараджэння бальшавізму да апошніх дзеян, сцвярдждаючы, што яна ёсьць націраваная да зынічнай паасобных нацыяў і стваральнай адной савецкай нацыі з аднай расейскай мовай. Дакладчыкі паказаў на прыкладах, якія супраціўляюць сінтарамі і савецкай нацыі.

Рэдкалэг выклікаў вялікае зацікаўленне, што было відаць з шматлікіх запытанняў, якія ставіліся дакладчыку. У міжчасе, прысутнімі было сабрана 40-дзяляровы Аддзел на выдавецкі фонд «Беларуское Кніжкі», што пры газэце «Бацькаўшчына».

Пасля ўсіх выспыўшчынінінінінінінінініні